

Desmuntant l'operació Troica

Després de les operacions Vespa (2005-2006) i Troica (2008), amb detencions a Catalunya (Barcelona i Castelldefels), el País Valencià (Alacant, Oriola, Benissa, Altea, Xàbia, el Campello i València) i Mallorca (Calvià i Palma), els diaris titulaven “Escapçada la màfia russa”. Un dels ‘capos’ detinguts, Gennadios V. Petrov, va fugir quatre anys després i l’altre, Zakhar Kalashov, que havia estat detingut a Dubai i custodiat amb caces fins a Madrid, va quedar lliure després de set anys de presó.

Entre 2005 i 2009 dues operacions policials coordinades per l’Audiència Nacional, anomenades Vespa i Troica, van desarticular, segons els titulars dels diaris d’aquell moment, “una de les màfies russes més poderoses del món”, la que actuava a l’Estat espanyol: més de seixanta persones van ser detingudes i es van intervenir més de 800 comptes bancaris. Tot i això, l’Ambaixada dels EUA a Madrid i destacats investigadors i perseguidors del crim organitzat –com els fiscals anticorrupció i antidroga Fernando Bermejo i Gerardo Cervero– consideraven, en aquell mateix moment, que la màfia russa no estava en absolut “escapçada” –com manifestaven les autoritats policials i polítiques– i que a Catalunya encara hi havia “molts, molts” elements “actius” del crim organitzat provinent de l’antiga URSS. Ho revelen els informes (els cables, en el vocabulari de WikiLeaks) que l’ambaixada de Madrid va enviar els anys 2009 i 2010 al seu Govern (Departaments de Justícia i Seguretat Interior), a la CIA i a l’FBI. Són disponibles gràcies a WikiLeaks. (Vegeu-ne un informe íntegre a la pàgina 32.)

Els informes són obra de personal expert de l’ambaixada de Madrid o el Consolat General de Barcelona, en alguns casos personatges amb alts càrrecs després d’aquella destinació. Per exemple, hi ha dos informes del 2009 escrits per Arnold A. Chacon, que posteriorment seria ambai-

xador dels EUA a Guatemala i des de 2014 ocupa el càrrec de director general del Foreign Service del Govern dels EUA, és a dir, era un càrrec d’estreta confiança de Hillary Clinton –i ocupà aquest càrrec fins que la nova administració Trump el rellevi.

Tots aquests informes es van redactar després de reunions del personal diplomàtic amb investigadors o fiscals espanyols. En aquest cas Chacon es va reunir amb Fernando Moreno, cap del CICO (Centre d’Intel·ligència per al Crim Organitzat), però d’altres col·legues seus expliquen les reunions amb el llavors fiscal anticorrupció de Barcelona, Fernando Bermejo –que ara, a Madrid, porta l’acusació en el *cas Pujol*–; el fiscal anticorrupció de Madrid, José Grinda i el fiscal antidroga de Barcelona, Gerardo Cervero.

En aquests informes els investigadors i fiscals qüestionen la versió governamental espanyola que deia que la màfia russa havia estat “desarticulada” i fan palesa una desconfiança general cap a les autoritats polítiques i policials de Rússia i Georgia, a més de la sospita que la justícia espanyola també està corrupta. Aquesta última sospita, per exemple, l’expressa l’ex-delegat de la Fiscalia Anticorrupció a Barcelona, Fernando Bermejo, en aquests termes, segons William Duncan, autor d’un informe del 15 d’octubre de 2009: “Bermejo va esmentar una dita italiana: la màfia és tan poderosa que pot comprar els jutges. →

opinió diferent de la de Moreno, segons un altre cable: “Bermejo va afirmar que a Catalunya s’està produint un blanqueig de capitals a gran escala i que a la regió hi ha en actiu ‘molts i molts’ membres de la màfia russa. (NOTA: a Espanya, el terme *màfia russa* no sols fa referència als membres del crim organitzat de Rússia, sinó també de la resta d’estats que integraven la Unió Soviètica.) Tant Caverro com ell van suggerir que les declaracions públiques fetes pels funcionaris espanyols a mitjans de 2008, les quals afirmaven que la batuda que va aconseguir capturar Petrov i altres membres havia ‘decapitat’ la màfia russa a Espanya, en realitat no eren més que unes declaracions optimistes fetes en un moment d’eufòria que no reflectien gens la situació actual. Van confirmar que la màfia russa encara continua activa al país. Bermejo va dir que els seus líders van arribar a la Costa Brava en un principi com a turistes. En veure, però, la laxa llei espanyola i les oportunitats que oferia la costa, la màfia va acabar utilitzant Catalunya com a base per al blanqueig de capitals i altres activitats il·legals”.

Desconfiança de Rússia

El sots-cap de l’Ambaixada dels EUA a Madrid, Arnold Chacon, explica en el seu cable del 31 d’agost: “Segons els informes, les autoritats espanyoles no han informat Moscou d’aquestes batudes [Vespa i Troica] i l’oficina LEGAT POST confirma que les autoritats del GOS [Govern espanyol] que combaten el CO [crim organitzat] rus desconfien dels seus homòlegs russos. Segons els informes, Moscou està interessant a saber exactament quines evidències tenen i ha enviat investigadors a Espanya per reunir-se amb oficials del Govern més de mitja dotzena de vegades des de les detencions de la Troica Fase I”.

Més endavant, Chacon afirma que el contacte entre mafiosos i governants russos era estret: “En l’últim any s’han produït una sèrie de girs sorprenents en la batalla en curs contra el CO [crim organitzat] ‘rus’ a Espanya, cosa que suggereix la complexitat de la xarxa del CO ‘rus’ a Espanya i l’abast de la seva penetració. Aquestes novetats s’han centrat en gran part al voltant d’una sèrie d’al·legacions en relació amb el grau d’accés a alts funcionaris polítics russos de què gaudien Petrov i la seva xarxa; els processos judicials contra Kalaixov i la resta de la xarxa Vespa, el seu desenvolupament lent, i

EEA

Gennadios Petrov, detingut a Calvià (Mallorca). Presumptament era el cervell d’una extensa xarxa de blanqueig de diners que posseïa grans propietats. Va fugir quatre anys després d’aquesta detenció amb un permís del jutge.

–més recentment– els esforços d’Espanya per assegurar la detenció i/o extradició de més dels principals actors en el món de l’OC [crim organitzat] rus”.

Però les paraules més clares sobre la col·laboració de Rússia i Geòrgia les pronuncia el fiscal anticorrupció José Grinda arran de la negativa russa a extradir un dels objectius de l’operació Vespa, Tariel Oniani, que va poder escapar. Ho explica, en un cable enviat el 8 de febrer de 2010,

Alan Solomont, llavors ambaixador nord-americà a Madrid: “Grinda va al·legar que el Ministeri rus de l’Interior i l’FSB (Servei de Seguretat Federal Rus) estan protegint estretament Oniani a Rússia (fins i tot a la presó). Després de la detenció d’Oniani a Moscou el juny de 2009, Espanya va sol·licitar la seva extradició per càrrecs derivats de l’operació Vespa, a la qual Rússia va respondre que la ciutadania russa d’Oniani impedia la seva extra- →

